

Udgivet 06.12.2023

Elefantgræs som strøelse til kvæg

Elefantgræs har potentiale som strøelse. Kørerne tager godt imod materialet, men der er stadig uafklarede spørgsmål forbundet med brugen af elefantgræs.

Af Ann-Sofie K. Andreassen, Linda Rosager Duve

Nye strøelseskilder og forarbejdning af ellers ikke optimale strøelseskilder kan være løsningen, hvis årets høst ikke slår til, når strøelsesbehovet skal dækkes. Vær opmærksom på brancheanbefalingerne for økologiske kreaturer, som siger, at mindst 50% af den strøhalm, der anvendes på kvægbedrifter med produktion af økologisk mælk og/eller oksekød være økologisk.

Innovationscenter for Økologisk Landbrug har undersøgt, om andre strøelsestyper kan benyttes som alternativ til strøhalm. Herunder snittet elefantgræs og halmpiller af havrehalm.

Elefantgræsstrøelse som nyt alternativ i Danmark

I Tyskland og England har man gode erfaringer med at bruge elefantgræs som strøelse til husdyr. Herfra er meldingen, at den snittede strøelse giver et blødt og tørt underlag. Produktet er let, nemt at håndtere, og det kan bruges til samtlige dyregrupper, blandt andet kvæg, fjerkræ og heste.

Foto: Malthe Karstensen

Veletableret elefantgræsmark i efteråret.

Foto: Jens Bonderup Kjeldsen

Høst af elefantgræs med majssnitte.

I Danmark må afgrøden dog betegnes som en nicheafgrøde, og der dyrkes i øjeblikket ikke meget elefantgræs. I 2022 var der registreret ca. 13 ha økologisk elefantgræs, mens der i alt var registreret ca. 87 ha elefantgræs. I år 2023 var tallene ca. hhv. 13 og 127 ha. Da afgrøden samtidig har en lang

etableringsperiode på ca. to år, er der ikke umiddelbart udsigter til, at produktet bliver lettilgængeligt i Danmark.

Som strøelseskilde er elefantgræs heller ikke udbredt i Danmark. En økologisk landmand i Sønderjylland dyrker selv elefantgræs, og bruger den snittede elefantgræs som strøelse til heste. I øjeblikket er der dog ikke umiddelbart landmænd, som bruger denne type strøelse til kvæg.

Elefantgræs er let at dyrke

De landmænd, som har erfaring med at dyrke elefantgræs, fortæller, at afgrøden er nem at have med at gøre, når først den er etableret. Udover den manuelle etablering, bør man have særligt fokus på ukrudtsbekæmpelse i afgrødens første to år, og det kan fint foregå mekanisk.

Høst kan klares med en majssnitte. Elefantgræsset høstes i foråret, hvis det skal bruges som strøelse. Det betegnes som "brunhøst". Her har planten endnu ikke sat blade, og kun de brune stængler står tilbage.

Forarbejdning af elefantgræs er nødvendig inden udstrøning

Elefantgræs, der skal bruges til strøelse til kvæg, bør forarbejdes efter høst. I forbindelse med Innovationscenterets afprøvning, blev elefantgræsset haybustet ved en solstørrelse på 2,5 cm. Det giver et finere materiale, som er mere blidt og ikke stikker nær så meget i fingrene, når man tager en håndfuld og klemmer.

Elefantgræs støver meget. Det blev tydeligt både under høst, forarbejdning med haybuster, og da der skulle strøs.

Foto: Martin Erik Frederiksen

Forarbejdning af elefantgræs med haybuster støver.

Erfaringer med elefantgræs som strøelse i sengebåse

Elefantgræs kan fint strøs med en almindelig strømaskine. I denne afprøvning, blev strømaskinen fyldt og kørt, som når der normalt strøs med produktet easystrø. Det ser dog ud til, at der på den måde blev strøet for lidt elefantgræsstrøelse i sengebåsene. Der blev gennemsnitligt strøet 1 kg/sengebås/dag.

Haseslid blev observeret på nogle af kørerne allerede efter ca. 10 dages afprøvning.

Det er dog uvist, om de observerede haseslid kunne have været undgået, hvis:

- materialet havde været forarbejdet til en finere struktur
- der blev strøet en større mængde
- elefantgræsset var blevet blandet med en anden strøelse
- elefantgræsset var blevet testet i kummer, sengebåse med en anden type madras eller andre typer sengebåse

Det vurderes, at kørerne tog godt imod strøelsen og ikke ændrede liggeadfærd i perioden.

Hør en dansk økologisk landmand fortælle om sine egne erfaringer med elefantgræs som strøelse til kvæg i videoen her.

Elefantgræsstrøelsen er et let materiale. Perioden for afprøvningen var sommer og forholdsvis vindstille, så der var ikke udfordringer med at strøelsen blæste ud af båsene. Det vil dog formentlig være relevant at være opmærksom på, hvis man strøer med materialet på andre tider af året.

Erfaringer med elefantgræs i dybstrøelse

Elefantgræsset fungerede godt i dybstrøelse som en absorberende bund med et lag af strøhalm oven på. I afprøvningen var det kalve, som gik i dybstrøelsen, og de tog godt imod det. Kalvene ville gerne ligge direkte på elefantgræsset, før der blev strøet halm oven på. Det kan skyldes komfort, men det kan også skyldes strøelsens nyhedsværdi.

Elefantgræsstrøelse, der er hentet direkte fra marken og ikke kørt gennem en haybuster, kan bruges som bund i dybstrøelse. Erfaringerne med brug af materialet på denne måde er gode, og det kan således være en udmærket måde at inkorporere en anden type strøelse uden at gå på kompromis med velfærd og samtidig spare på sin strøhalm.

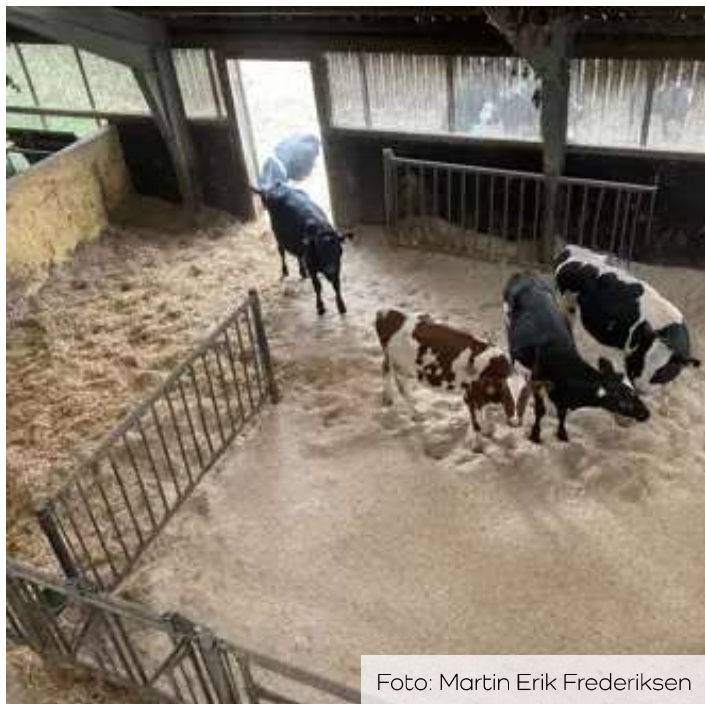

Foto: Martin Erik Frederiksen

Nystrøet dybstrøelse med elefantgræs før, der blev strøet halm oven på.

Foto: Linda Rosager Duve

Elefantgræs efter det er høstet og forarbejdet med en haybuster.

Det økonomiske perspektiv

Prisen på elefantgræs i nærværende afprøvning var 1 kr./kg. Det var for den høstede vare ekskl. moms, yderligere forarbejdning og levering.

Skal elefantgræs bruges som strøelse, vurderes det, at det efter høst skal findeles yderligere f.eks. ved hjælp af en haybuster. Den udgift skal sammen med udgiften for levering lægges oven i prisen for den høstede vare.

Læs mere om strøelse til kvæg

- [Regler for strøelse hos økologisk kvæg \(/regler/regler-stroeelse-kvaeg/\)](/regler/regler-stroeelse-kvaeg/)

**Funded by
the European Union**
NextGenerationEU

For mere information

Ann-Sofie K. Andreassen

Konsulent

Kvæg, dyrevelfærd

+45 24 98 10 23

aska@icoel.dk